

Koniec Dębu Kazimierzowskiego w Rozdole.

W Rozdole nad Dniestrem rósł w parku bardzo stary i olbrzymi dąb, nazywany powszechnie dębem „Kazimierzowskim“, który był prawdziwą ozdobą parku i całego otoczenia. Specjalną troską otaczał dęba czcigodny właściciel Karol hr. Lanckoroński, wielki miłośnik drzew.

Dąb ten miał 6·8 m obwodu w pierśnicy a 24 m wysokości. Rozpiętość korony wynosiła 30 m. Wypróchniałe wnętrze pnia było zacementowane.

Dnia 15 IV. 1930 gwałtowna burza, połączona z bardzo silną wichurą, spowodowała obalenie dębu. Upadający dąb uszkodził poważnie sąsiedni budynek pałacowy. Katastrofę za-
bytkowego drzewa ilustruje załączona rycina (ryc. 4).



Ryc. 4. Katastrofa dębu Kazimierzowskiego w Rozdole.

S. W.

Z literatury.

Revue bibliographique.

„*Bulletin de la Société Dendrologique de France*“ No.72—78. Czasopismo to, pokrewnego nam Tow. Dendrologicznego francuskiego, przedstawia się niezmiernie ubogo, objętością i treścią. W powyżej podanych numerach, obejmujących czasokres od 15 lutego 1930 do 15 maja 1931, znajdujemy następujące ważniejsze artykuły: Parę artykułów o wpływach zimy 1928/29 na drzewa we Francji, przez L. A. Dode'a i R. de Lature'a; Wspomnienie pośmiertne o Dr. Auguscie Henry'm, zmarłym wiosną w 1930 roku, przez R. Hickel'a; Les conifers d'Indo-Chine, przez R. Hickel'a; La succession des especes dans la végétation du Mont Fuji, przez R. Hickel'a.

A. W.

„*Journal of the Arnold Arboretum*“. To wybitne dendrologiczne czasopismo, będące organem oficjalnym Arboretum Arnolda koło Bostonu, przyniosło nam w XI i XII tomie, szereg prac i artykułów naukowych dendrologicznych, z zakresu systematyki, opisów nowych lub mało zbadanych gatunków roślin drzewiastych, z badań cytologicznych i fitopatologicznych. Te dwa ostatnie przedmioty badań zostały w Arboretum Arnolda zapoczątkowane dopiero przed dwoma laty; cytologja pod kierunkiem prof. dr. Karola Saxa, a fitopatologja pod kierunkiem prof. dr. J. H. Faull'a.

Vol. XI, z 1930 roku, zawiera następujące ważniejsze prace: *Review of the Juglandaceae in the U. S. S. R.*, przez V. Nekrassową; *Chromosome*

Number and Behavior in the Genus Syringa, przez K. Saxa; *Chromosome Number in the Genus Forsythia*, przez J. O'Mara; *Notulae Systematicae ad Floram Sinensem*, przez H. H. Hu; *Thuja orientalis and Juniperus chinensis*, przez E. H. Wilsona; *The Spread and the Control of Phacidium Blight in Spruce Plantations*, przez J. H. Faull'a; *Chromosomes and Phylogeny in Caprifoliaceae*, przez K. Saxa i D. A. Kribs'a; Ernest Henry Wilson, wspomnienie pośmiertne, przez Alfreda Rehder'a; *A New Arundinaria from China*, przez Aimée Camus; *Chromosome Number in Quercus*, przez H. J. Sax; *Graft Blight in Lilac*, przez K. S. Chester.

Vol. XII, z 1931 roku, zawiera następujące ważniejsze, lub ciekawsze prace i artykuły: *Rhus verniciflua and Japanese Damascene Ware*, przez O. Ames; *The Origin and Relationships of the Pomoideae*, przez K. Saxa; *A Conspectus of the Genus Amorpha*, przez E. J. Palmer'a; *Chrymosome Numbers in the Ligneous Saxifragaceae*, przez K. Saxa; *Polyploidy in the Betulaceae*, przez R. Woodworth'a; *Milesina Rusts on Aspidium Braunii* Spenc., przez J. H. Faull'a. Na podstawie przesłanych z Polski materiałów, przez piszącego niniejszą notatkę, prof. dr. J. H. Faull, wyodrębnił nowy gatunek i nazwał *Milesina exigua* Faull. *Contributions to the Flora of the New Hybrides: Plants Collected by S. Frank Kajewski in 1928 and 1929*, przez A. Guillaumin'a; *A Study of the Chromosome Number in Two Genera of Berberidaceae: Mahonia and Berberis*, przez H. Derman'a. Oprócz prac i artykułów, znajdujemy w każdym z tych roczników krótkie sprawozdania z przejawów życia drzew i krzewów w Arboretum, z czynności w pracowniach, muzeach, zielnikach i bibliotece.

A. Wróblewski.

„Journal of the Royal Horticultural Society“. Czasopismo to, jest dziennikiem oficjalnym angielskiego Tow. Ogrodniczego w Londynie, który wychodzi w dwóch częściach rocznie, pod redakcją F. J. Chittenden'a. Obejmuje ono prace naukowe z zakresu ogrodnictwa ogólnego, dokonywane przede wszystkim w pracowniach naukowych i ogrodach tego Tow. w Wisley, ale także i w innych zakładach. Pozatem daje sprawozdania z całości prac tego olbrzymiego i zamożnego stowarzyszenia, które liczy obecnie około 28.000 członków, a wydaje takie prace naukowe, jak: Curtis. *The Botanical Magazine*, rozpoczęte w 1787 roku i kontynuowane dotąd; obecnie znów wydaje „*Index Londinensis*“ (jestto zrewidowany i uzupełniony Pritzel'a — „*Iconum Botanicorum Index*“) i wiele innych. Spotykamy też w tem czasopiśmie wiele prac ciekawych, poświęconych dendrologji i dla tego pragniemy podawać polskim miłośnikom drzew sprawozdania z poszczególnych tomów.

Vol. LV, z 1930 roku, zawiera ciekawsze prace i artykuły dendrologiczne: „*The genus Cistus*“, przez Oscara Warburga. Praca ta ma dla nas małe znaczenie, ze względu na zbyt dużą wrażliwość tych roślin w naszych warunkach klimatycznych. „*Walnuts*“, przez H. Spence'a. Obejmuje bardzo obszerne wiadomości o orzechach włoskich i ich rasach i odmianach, produkcji na całym świecie, metody hodowli, suszenia, handlu i t. p. — „*Further observations on Walnut growing in England*“, przez A. W. Witt'a. Praca powyższa, obejmująca całokształt mnożenia orzecha włoskiego i obserwację nad młodocianym wzrostem w Anglji, została wykonana w stacji doświadczalnej w East Mailling. Szczególnie ciekawymi są w niej wyniki doświadczeń nad rozmnażaniem tego drzewa sposobami wegetatywnymi,

a w szczególności przez sadzonkowanie zielne, dokonywane w lecie pod szkłem, oraz przez odkłady.

Vol. LVI, z 1931 roku, zawiera między innymi, ciekawszy artykuł dendrologiczny: „Hedges“, przez Ch. Eley, obejmuje liczne wiadomości o żywopłotach, zarówno pod względem doboru krzewów jak i metod zakładania i utrzymania.

A. W.

„Trudy po przykładnej botanikie, genetyce i selekcji“ Czasopismo założone przez E. Regela. **Tom XVII. 1927-28.** Zawiera między innymi, ciekawe prace dendrologiczne, a mianowicie: W. W. Paszkiewicz a i A. Sigowa. — Dzikie formy jabłoni Czimgana; E. Sinskaia i M. Szczenkowa. — Zagadnienia o polimorfizmie niektórych gatunków *Vaccinium*; D. P. Łukjanow. — Charakterystyka owoców mieszańców jabłoni, wyhodowanych przez akademika J. F. Kaszczenko w Syberji.

Tom XXII, z 1929-go roku, zawiera bardzo ciekawe prace: Prof. P. Winogradow-Nikitin. — Owocowe i inne użytkowe drzewa Zakaukazia; B. W. Skworcow. Materiały do poznania dzikich owocowych drzew Dalekiego Wschodu; M. G. Popow. — Dzikie drzewa owocowe środkowej Azji; P. N. Boguszewski, — Sadownictwo lewobrzeżnych, Kubańskich okręgów; F. A. Krjukow. — Historia pochodzenia śliw hodowlanych i geograficzne rozmieszczenie ich przodków. W. W. Paszkiewicz. — Zagadnienie o pochodzeniu różnych dzikich i hodowlanych form jabłoni.

A. W.

Ernest H. Wilson. — **„More Aristocrats of the Garden“**. Boston, 1928, 8-ka, str. XIV i 288, ilustracyj 43, przeważnie z fotografji robionych przez autora. Jestto książka, której już sam tytuł („Najwięksi arystokraci ogrodu“), wskazuje, że autor przedstawia w niej najpiękniejsze gatunki drzew i krzewów, jakie mogą być w ogrodach hodowane. E. H. Wilson, jako wybitny podróżnik i doskonały znawca drzew i krzewów nie tylko w ogrodach ale także w naturalnych stanowiskach ich rozsiedlenia, — przedstawia barwnie piękno i wartość najbardziej wartościowych gatunków, jakie mogą i powinny być ozdobą każdego ogrodu. Książka ta, jak również i jej poprzedniczka, wydana o dwa lata wcześniej *„Aristocrats of the Garden“*, została napisaną dla zapoznania miłośników drzew i krzewów z najpiękniejszymi ich przedstawicielami, a tem samem spopularyzowania i rozpowszechnienia gatunków mało znanych, niedawno do ogrodów z dalekich krajów wprowadzonych. Mimo już popularnego napisania i przeznaczenia dla amatorów, znajdzie w niej też każdy dendrolog i ogrodnik pierwszorzędne wiadomości o życiu, mnożeniu, hodowli i wartościach estetycznych wielu rzadkich roślin drzewiastych. Poszczególne rozdziały książki, w przetłumaczeniu brzmią: Rośliny do podstawowych plantacji. — Rośliny do nadbrzeży wód. — Rośliny do ogródków przy domach miejskich. — Rośliny do pokrywania gruntu. — Drzewa przydrożne dla miast i wsi. — Żywopłoty i krzewy żywopłotowe. — Clematysy. — Dzikie róże. — Janowce (żarnowce, szczodrzenie). — Coto-neastery. — Berberysy. — Jaśminowce (cybuszniki). — Wiciokrzewy. — Deutziae (żylistki). — Viburna. — Derenie i świdwy. — Świdosiłki (*Ame-lanchier*). Amerykańskie rajskie jabłka. — Głogi. — Trzmieliny. — Epilog.

A. W.

J. Fitschen. — **„Handbuch der Nadelholzkunde“**. Berlin, P. Parey 1930. Duża 8-ka, str. XV i 765. Jestto 3-cie wydanie doskonałego podręcznika o drzewach szpilkowych, napisanego pod tym tytułem przez nie-

dawno zmarłego prof. Beissnera, doskonałego znawcy tej klasy drzew. Nowe to wydanie, dokonane przy współudziale: prof. dr. Klebahna, dr. Sachtlebena i H. Luykena, różni się bardzo od poprzedniego nie tylko szatą wykwintniejszą, ale przede wszystkim uwzględnieniem najświeższych wyników badań nad drzewami szpilkowymi, wprowadzeniem nowszych gatunków, jakie w międzyczasie od chwili wydania 2-go w roku 1909 zostały poznane i do hodowli wprowadzone, oraz zastosowaniem kluczy do oznaczania rodzaju i gatunków, których brak dawał się odczuwać w wysokim stopniu w poprzednich dwóch wydaniach. Doskonały ten podręcznik składa się z czterech części, z których pierwszą poświęcono przeglądowi tej klasy i podziałowi systematycznemu na rodziny, oraz drugą opisową rodzaju i gatunków, napisał J. Fitschen doskonały znawca tych drzew; część trzecią, poświęconą mnożeniu, a głównie hodowli drzew szpilkowych, napisał H. Luyken, dyrektor szkółek Hesseggo w Weener, fachowiec dla tych spraw pierwszorzędny; czwartą część, o chorobach i szkodnikach, napisali: dr. Sachtel szkodniki zwierzęce i prof. dr. Klebahn, pasorzyty roślinne. Jestto bez wątpienia najlepszy podręcznik, z dostępnych dla każdego, o tych najpiękniejszych drzewach i krzewach, jakimi są szpilkowe.

A. W.

Wykaz nowych członków P. T. D.

wpisanych w czasie od 1 kwietnia 1930 r. do 15 grudnia 1931 r.

1. Czapracki Brunon, kierownik szkółek miejskich w Katowicach. Park Kościuszki.
2. Hantke Alfred, architekt ogrodnicy, Katowice, ul. Czecha 1.
3. Jaworski Marjan, ogrodnik miejski w Katowicach, ul. Poniatowskiego 32.
4. Janicki Wincenty, instruktor ogrodnicy, Poznań, ul. Wspólna 59.
5. Kątny Wilhelm, starszy ogrodnik miejski w Katowicach, ul. Bankowa 7.
6. Kocur Walenty, starszy ogrodnik miejski w Katowicach, ul. Kościuszki 41.
7. Kowalski Waclaw, ogrodnik maj. Mzurów, p. Żarki, wojew. Kieleckie.
8. Łukomski Seweryn, ogrodnik, Poznań, ul. gen. Rosińskiego 26.
9. Malinowski Stefan Władysław, ogrodnik, Siemianowice Śląskie, ul. Korfantego 8.
10. Marciniak Władysław, dyr. Ogrodów Miejskich, Poznań, ul. Marszałka Focha 40.
11. Mycielski hr. Stanisław, właśc. dóbr, Lwów, ul. Poniatowskiego 12.
12. Ritter Tadeusz, architekt ogrodnicy, Poznań, ul. Wspólna 52.
13. Sobota Józef, starszy ogrodnik miejski w Katowicach, ul. Jagiellońska 8.
14. Szymik Paweł, technik ogrodnicy, Nowy Bytom, ul. Niedurnego 7.
15. Świętek Reinhold, ogrodnik miejski w Katowicach, ul. Czecha 1.
16. Wiśniewski Tadeusz dr., asystent Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, Wspólna 47a.
17. Włosik Władysław, kierownik Wydziału Ogrodnictwa Śląskiej Izby Rolniczej, Katowice, ul. Poniatowskiego 16.
18. Wysocki Stanisław, właśc. dóbr, Jasienica-Rosielna, p. w miejscu.
19. Zielonko Alfons, architekt ogrodnicy, Katowice, Park Kościuszki.

